“ไทย–จีน” สานต่อความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญา ลุยต่อยอด “GI 3+3” เตรียมใช้ Work Sharing ลดขั้นตอนตรวจคำขอสิทธิบัตร และปกป้องแบรนด์ไทยในจีน

กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ เดินหน้าขับเคลื่อนความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างไทยและจีนให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2569 กรมฯ ได้หารือกับ**สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาแห่งชาติจีน (China National Intellectual Property Administration: CNIPA)** นำโดย**นายจาง จื้อเฉิง รองผู้อำนวยการใหญ่ CNIPA** เพื่อติดตามความคืบหน้าและขยายความร่วมมือด้านการแลกเปลี่ยนข้อมูลการตรวจสอบคำขอสิทธิบัตร การคุ้มครองเครื่องหมายการค้า และการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ระหว่างกัน พร้อมนำคณะลงพื้นที่ศึกษาศักยภาพสินค้า GI “มะพร้าวน้ำหอมราชบุรี” เพื่อประเมินโอกาสในการขอรับความคุ้มครอง GI และขยายตลาดในจีน

นางสาวจิตติมา ศรีถาพร อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เปิดเผยว่า ความร่วมมือกับ CNIPA เป็นการต่อยอดจากผลการหารือของ**นายกรัฐมนตรีไทย (นายอนุทิน ชาญวีรกูล)** กับ**นายกรัฐมนตรีจีน (นายหลี่ เฉียง)** ในโอกาสการเยือนแต่ละประเทศอย่างเป็นทางการของทั้งสองฝ่าย สู่การดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงพาณิชย์ ภายใต้การนำของ**รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นางศุภจี สุธรรมพันธุ์)** ที่ต้องการยกระดับความสัมพันธ์จากการเป็นคู่ค้าสู่หุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ ผ่านแนวคิด “Co-Creation” หรือการร่วมคิด ร่วมพัฒนา และร่วมสร้าง เพื่อนำจุดแข็งของทั้งสองประเทศมาต่อยอดเป็นโอกาสทางธุรกิจ

นางสาวจิตติมา กล่าวว่า ในการประชุมครั้งนี้ ทั้งสองฝ่ายได้แลกเปลี่ยนนโยบายและทิศทางการพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญาของแต่ละประเทศ พร้อมหารือแนวทางบูรณาการความร่วมมือให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบการอย่างครบวงจร ทั้งนี้ ภายใต้แผนงาน **“DIP One”** กรมฯ มุ่งยกระดับงานบริการ การคุ้มครองสิทธิ และการสร้างมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา ควบคู่กับการเชื่อมโยงความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน อำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญาได้อย่างเต็มศักยภาพ

ในด้านการพัฒนาการให้บริการด้านทรัพย์สินทางปัญญา ทั้งสองฝ่ายมุ่งผลักดันความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนผลการตรวจสอบคำขอสิทธิบัตรระหว่างกัน ภายใต้ระบบ **“Patent Prosecution Highway (PPH)”** ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานสิทธิบัตรของทั้งสองประเทศสามารถนำผลการสืบค้นและตรวจสอบคำขอของอีกฝ่ายมาใช้ประกอบการพิจารณาคำขอ เพื่อลดขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อนและเพิ่มความรวดเร็วในการตรวจสอบ อันเป็นการส่งเสริมระบบนิเวศนวัตกรรม ตลอดจนการค้าการลงทุนของทั้งสองประเทศ นอกจากนี้ สองฝ่ายได้หารือถึงแนวทาง**กระชับความร่วมมือด้านการคุ้มครองเครื่องหมายการค้า** เพื่อปกป้องคุ้มครองแบรนด์ของผู้ประกอบการของสองประเทศในตลาดสากล

ในโอกาสนี้ กรมฯ และ CNIPA ยังได้หารือแนวทาง**ต่อยอดความร่วมมือโครงการ “GI 3+3”** ในการแลกเปลี่ยนการขึ้นทะเบียนสินค้า GI ระหว่างกัน โดยสินค้าไทย ได้แก่ ข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ (ร้อยเอ็ด สุรินทร์ มหาสารคาม ยโสธร และศรีสะเกษ) ส้มโอทับทิมสยามปากพนัง (นครศรีธรรมราช) และมะขามหวานเพชรบูรณ์ ซึ่งทั้ง 3 สินค้ามีประเทศจีนเป็นตลาดส่งออกสำคัญ โดยในปีที่ผ่านมา สามารถสร้างรายได้จากการ**ส่งออกไปยังจีนรวมกว่า 500 ล้านบาท** ส่วนสินค้าจีน ได้แก่ เครื่องเคลือบดินเผาสีขาวเต๋อฮั่ว (มณฑลฝูเจี้ยน) ชาเฟิ่งหวงตานฉง (มลฑลกวางตุ้ง) และเหล้าเหมาไถกุ้ยโจว (มณฑลกุ้ยโจว) ซึ่งปัจจุบันทั้งสองฝ่ายได้ประกาศโฆษณาคำขอขึ้นทะเบียนทั้ง 6 สินค้าแล้ว และหากไม่มีผู้คัดค้าน คาดว่าจะประกาศรับขึ้นทะเบียน GI พร้อมกันภายในเดือนกุมภาพันธ์ 2570

โดยการได้รับความคุ้มครอง GI ในจีนจะมีส่วนสำคัญในการป้องกันการแอบอ้างใช้ชื่อสินค้าโดยไม่ได้รับอนุญาต สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค และเพิ่มโอกาสทางการค้าของสินค้าไทยในตลาดจีน

ในการนี้ ทั้งสองฝ่ายได้ร่วมหารือ**แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและต่อยอดประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนสินค้า GI ระหว่างกัน** โดยมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล GI ควบคู่กับการจัดแสดงสินค้า GI ของไทยและจีนในโอกาสต่างๆ อาทิ การประชุมคณะกรรมการร่วม (Joint Committee) และงานแสดงสินค้า THAIFEX – Anuga Asia รวมถึงการเชิญผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งสองประเทศเข้าร่วมกิจกรรมของกรมฯ เช่น งาน GI Market ที่กรมฯ จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการได้พบปะและเชื่อมโยงเครือข่ายคู่ค้าทางธุรกิจ ตลอดจนเพิ่มช่องทางจำหน่ายและสร้างการรับรู้สินค้า GI ในวงกว้าง นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายยังมี**แนวทางผลักดันการขึ้นทะเบียนสินค้า GI ระหว่างกันเพิ่มเติม** โดยกรมฯ จะเดินหน้าคัดเลือกสินค้า GI ไทยที่มีศักยภาพเข้าสู่กระบวนการขึ้นทะเบียนในจีน ซึ่งเบื้องต้นมีแผนเสนอสินค้า “หมอนทองจันท์” (ทุเรียนหมอนทองจันทบุรี) และ “มะพร้าวน้ำหอมราชบุรี” โดยตั้งเป้าหมายยื่นคำขอขึ้นทะเบียนภายในปี 2570 เพื่อขยายความคุ้มครองและสร้างโอกาสทางการค้าในตลาดจีนอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญายังได้นำคณะผู้แทน CNIPA ลงพื้นที่**แหล่งผลิตสินค้า GI “มะพร้าวน้ำหอมราชบุรี”** ณ Aromatic Farm และบริษัท เอ็นซี โคโค่นัท จำกัด จังหวัดราชบุรี เพื่อแสดงให้เห็นถึงศักยภาพและมาตรฐานการผลิตอย่างใกล้ชิด โดยมะพร้าวน้ำหอมราชบุรีมีอัตลักษณ์โดดเด่นจากรสชาติที่หวานหอม โดยมีค่าความหวานในช่วง 7–10 องศาบริกซ์ มีกลิ่นหอมคล้ายใบเตย และเนื้อมะพร้าวหนาสองชั้น อันเกิดจากสภาพภูมิประเทศและระบบนิเวศเฉพาะถิ่นที่เอื้อต่อการเพาะปลูก ส่งผลให้ผลผลิตมีคุณภาพและลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างจากมะพร้าวน้ำหอมในแหล่งผลิตอื่นอย่างชัดเจน ประกอบกับเป็นสินค้าที่มีศักยภาพทางการตลาดสูง โดยสามารถสร้าง**มูลค่าการส่งออกไปยังตลาดจีนได้สูงถึง 4,968 ล้านบาทต่อปี** กรมฯ จึงเล็งเห็นโอกาสในการพิจารณาผลักดันเพื่อขอรับการขึ้นทะเบียน GI ในจีนในระยะต่อไป

ทั้งนี้ คณะผู้แทน CNIPA ได้ศึกษาดูงานตั้งแต่อัตลักษณ์ในแหล่งเพาะปลูก กระบวนการผลิตและแปรรูป ระบบการควบคุมคุณภาพ ตลอดจนการคัดบรรจุเพื่อเตรียมพร้อมวางจำหน่ายสู่ตลาด รวมถึงร่วมหารือกับผู้ประกอบการและผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการขยายความคุ้มครองสู่ตลาดจีน ซึ่งนับเป็นโอกาสอันดีที่ทำให้ฝ่ายจีนได้เห็นถึงศักยภาพและความพร้อมของผู้ผลิตไทย อันจะนำไปสู่การต่อยอดความร่วมมือภายใต้โครงการแลกเปลี่ยนการขึ้นทะเบียน GI ระหว่างกันต่อไป
